

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:
Enostop. petlitvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mažarska logika in geometrija.

Monarhija stoji pred velevažnimi dogodki. Ne mislimo na Bosno, na delegacije, prihodnje državnozborsko zasedanje v tostranski polovici — stvari, ki bodo vladni prizadevale veliko težav — ne, ampak na ogrsko vprašanje, ki tvori za vse ostalo ozadje in sicer zelo temno ozadje. Položaj je približno sledeči:

Ko je prišla do vlade sedanja ogrska koalicija, v kateri so se združili kot vladna večina neodvisna stranka, ki stoji na podlagi takozvanih 1848-načel, ustavna stranka Andrassyjeva, ki se drži Deakovega programa, skratka nagodbe iz 1867, in ljudska stranka — je morala s kraljem skleniti pakt, ki vsebuje zlasti ta dva pogoja od strani krone: 1. Ogrska koalicijska vlada mora izvesti pravično volivno reformo, 2. mora takozvana vojaška sporna vprašanja zapostaviti in pustiti popolnoma pri miru.

Fuzija strank.

Koalicijska vlada je zavlačevala, kar se je dalo, predno se je odločila izdelati volivno reformo, ki bi pomenjala za vedno konec mažarskemu prevladju na Ogrskem, ako bi se količjak po načelih splošne in enake volivne pravice izpeljala. Minister za notranje zadeve Andrassy je izdelal načrt za načrtom, pa vsi so taki bili, da jih kralj ni mogel potrditi, ako ni hotel sankcionirati očitne krivice in nasilja. Tako torej ni šlo, dasi je kralj Weckerlovi vladni zelo naklonjen. Poizkusili so torej drugače. Košut je krčevito delal na to, da bi se vse tri stranke, ki so zdaj koalirane, popolnoma fuzionirale v eno samo stranko. Njegova (neodvisna) stranka je bila v to svrhu pripravljena celo žrtvovati svoj 1848-program. Taka nova stranka bi zahtevala novo vlado, izvršilo bi se nekaj ministrskih izprememb in krona bi stala pred čisto novim režimom, katerega bi pakt, ki ga je koalicijska vlada sklenila s krono, nič več ne vezal! Kralj bi se moral iznova pogajati in pogoje bi bila diktirala nova vlada, oprta na močno, enotno stranko . . .

Pa tudi to se je izjalovilo. Včeraj je sporočil brzojav, da so se na banketu ob priliki ogrskega katoliškega shoda voditelji ljudske stranke odločno izjavili proti fuziji vseh strank, ker bi morali zatajiti svoja načela, ako bi se zvezali s Košutovci in Andrassyjevci v eno samo stranko. Fuzija je pokopana.

Vojaška vprašanja.

Kaj torej? Weckerle, jako spreten državnik, je prišel na drugo idejo. Kaj ko bi vojaške zahteve, ki jih vzlic paktu s krono zlasti člani neodvisne stranke vedno urgirajo in hočejo v letošnjih delegacijah zopet z vso silo spraviti na dan, res popolnoma zapostavili in tako kralja popolnoma zase pridobili? Kot protiuslugo pa naj kralj sankcionira »volivno reformo«, kakor se imenuje Andrassyjev načrt.

Tako zdaj stvari stoje. Oficijozna »Wiener Allg. Ztg.« res poroča iz Veszprima, da so se ond posvetovali o vajaških spornih vprašanjih kralj, prestolonaslednik Franc Ferdinand in vojni minister Schönau. Kaj so ukrenili, ko seveda nekaj časa še tajno. Nas zazdaj le zanima, kakšna je tista volivna reforma, ki naj bi jo kralj potrdil za to, da Mažari dovolijo vojni upravi vojakov, topov in avtomobilov.

Podrobnosti o Andrassyjevi volivni reformi.

O tem prinaša berlinska »Vossische Zeitung« od natančno informovane strani z Dunaja:

Kdor zna pisati in brati v materinščini, ima 1 glas.

Kdor je absolviraj gimnazijo in realko, dobi 2 glasova. Ker so razun maloštevilnih srednjih šol, katere vzdržujejo posamezne

konfesije, vse druge mažarske, je že na ta način mažarski živelj pri »reformi« privilegiran.

Kdor ima gotovo vsoto premoženja, oziroma plačuje toliko in toliko davka, ima 3 glasove. Tudi to je seveda v korist Mažarom, ki imajo skoroda vso posest v rokah. Judi in Nemci, ki so kaj premožni, itak gredo z Mažari. Na ta način je v mešanih okrajih zopet večina zagotovljena Mažarstvu.

Nadalje bo volitev javna. V tem oziru se bo Ogrska kosala menda edinole s Prusijo, kajti v Turčiji bodo volitve tajne. Ta reakcionarna in odijozna določba je Andrassyju, ki drugače vendar ni reakcionaren, posebno pri srcu, ker jo vleče skozi vse načrte in jo noče opustiti. Kateri Slovaki ali Rumuni bo volil protivladnega kandidata, ako bo volitev javna? . . .

Končno pa je Andrassy volivne okraje tako preuredil, da Mažari morajo ostati v pretežni večini, tudi če bi število nemažarskih zastopnikov poskočilo čez proračunano mero. Število volivnih okrajev se pomnoži od 413 na 440. Večina nanovo osnovanih okrajev odpade na mesta, torej na Mažare. Poglejmo vso Ogrsko!

Kot Tisa-Maros je razdeljen v 42 volivnih okrajev, po novem načrtu jih dobi 51. Mažarskega življa je tu 20%.

Levo donavsko obrežje dozdaj 56 okrajev, po novem 46. Mažarskega življa je tu 29%.

Sedmograška dozdaj 74 okrajev, odsej 44. Mažarskega življa je tu 32%.

Desno Tisino obrežje 50 okrajev, odsej 38. Mažarskega življa je tu 49%.

Levo tisino obrežje 55 okrajev, 50 po novem. Mažarskega življa je tu 61%.

Desno donavsko obrežje 72 okrajev, 82 po novem. Mažarskega življa je tu 70%.

Med Donavo in Tiso 63 okrajev, 100 po novem. Mažarskega življa je 77%.

Reka: 1 volivni okraj, po novem 2. Mažarov 8%.

Pri tej novi razdelbi se bode 229 volivnih okrajev, ki so popolnoma mažarska posest, pomnožilo na 300, rumunski gotovi okraji pa znižali od 57 na 28, slovaških 43 pa na 24!

Po novem volivnem načrtu bo, kakor se da z neveliko težavo zračuniti, 3.100.000 Rumuncv in Slovakov (seveda po maž. štetju) izvolilo k večjemu 52 poslancev, 8.500.000 Mažarov pa najmanj 300!

Da so se v nekaterih okrajih, kjer je mažarski živelj številnejši kot v Tisa-maroškem kotu (20 odstotkov), znižali mandati, to se razlaga iz tega, ker se hočejo tu skriti kmečki volivni okraji v hasek m e s t n i m, kjer prebivajo povečini Mažari. Kar se Nemcem in Srbom tiče, si Andrassy, s svojo geometrijo ni preveč ubijal glave, ker Nemci glasujejo po veliki večini z Mažari, Srbi pa tudi niso nevarni.

In tako vsa evropska javnost željno pričakuje trenutka, ko bo zagledala beli dan mojstrsko delo ogrske volivne reforme v diko in ponos vsega civiliziranega sveta.

AVSTRO-OGRSKA.

Dr. Luegerjeva čestitka sv. Očetu.

Povodom zlate maše sv. Očeta papeža Pija X. je pisal dunajski župan dr. Lueger apostolskemu nunciju knezu Belmonte, naj izroči sv. Očetu najspoštlivejšo čestitko glavnega mesta Dunaj.

Jezikovni spor na Češkem.

Železniški minister je odgodil otvoritev proge Weckelsdorf - Trudnov, ker so na postajah dvojezični napisi.

Štefan Tisza proti samostojnemu ogrskemu carinskemu ozemlju in proti samostojni ogrski banki.

Kongregacija biharske stolice je razpravljala o dopisu stolice Bacs-Bodrog, ki je pozvala municipij, naj pošlje vladi in

zbornici adreso, ki zahteva ustanovitev samostojne ogrske banke. Predsednik neodvisne stranke, Ladanyi, se je zavzel za adreso. Grof Štefan Tisza izjavi, da je odločen pristaš skupnega carinskega ozemlja in osobito skupne banke. Vpraša z ozirom na pogodbo med Avtrijo in Ogrsko, zakaj je moral sposoben državnik Weckerle skleniti tako slabo pogodbo. Samo zato, da je izsilil neodvisnost, ker se je mesto nagodbe sklenila pogodba, kar je stalo milijone in milijone. Pri imenskem glasovanju je glasovalo 137 članov proti in 53 za adreso.

Preziranje Hrvatov na mednarodni parlamentarni konferenci.

Hrvaškimi poslancem, ki so se želeli udeležiti mednarodne parlamentarne konference, so dostavili odlok, da se morejo Hrvati udeležiti konference le kot člani ogrske skupine.

Delegacije

bodo po »Az Ujsagu« sklicane dne 4. oktobra.

Cesarske vaje.

Cesar se na vajah zelo dobro počuti. Čete o operirale 16. t. m. celo noč. Prvi spopad »nasprotnikov« se je že vršil.

Avstrijsko-srbska stranka v Kotorju.

Kotorski Srbi nameravajo ustanoviti Avstriji prijazno srbsko stranko, ki se bo nazvala srbska demokratična stranka. Ustanavlja novo stranko Spiridion Gopčević.

Dnevne novice.

DVORNI SVETNIK JOSIP ŠUMAN †.

Dne 15. t. m. je umrl v Dragi pri Moščenicah (Istra), kjer se je nahajal na letovišču, vpokojeni kranjski deželni šolski nadzornik, dvorni svetnik Josip Šuman v 73. letu starosti. Jutri pripeljejo smrtne ostanke pokojnikove v Ljubljano, kjer jih prepeljejo ob 3. uri popoldne od južnega kolodvora na pokopališče pri Sv. Križu. O velikanskih zaslugah pokojnikoveh za slovenstvo še izpregovorimo. V globoki žalosti stojimo ob grobu odličnega moža, ki je bil tudi našemu listu požrtvovalen sotrudnik. Svetila mu večna luč, njegovo blago rodbino pa tolaži Bog!

Proti nemškim surovostim — praktično narodno delo! Celjska »Deutsche Wacht« priobčuje dolg članek, v katerem proslavlja »ptujski dan, ki je mobiliziral vsa spodnještajerska nemška mesta in graško nemško dijaštvo na skupen odpor«. »D. Wacht« pravi, da si bodo odslej nemška spodnještajerska mesta pošiljala pomožne čete, kadarkoli bo za nemštvo kaka »nevarnost«, kot je bila dne 13. septembra v Ptuj. Sedaj se pripravljajo na celjski sokolski dan, češ, da se v Ljubljani javno govori, da pojde dne 20. septembra nad 5000 Slovencev samo iz Ljubljane v Celje. Nemci torej poizkušajo s surovostimi obdržati svoje postojanke. To kaže, kako v živo so zadele Nemce slovenske gospodarske pridobitve v važnih spodnještajerskih postojankah, vsled katerih je nemško častopisje točilo bridke solze. Na odličnem mestu pri teh pridobitvah stoje naši somišljeniki, ki so z mirnim, resnim, smotrenim delom dosegli proti spodnještajerskemu nemštvu več kot če se n. pr. v Ljubljani s črno tinto polije Grünov spomenik. Proti nemškim surovostim je treba postaviti smotreno narodnogospodarsko slovensko akcijo. Tako bo nemškega kričaštva definitivno konec. Veseli nas, da so ravno naši somišljeniki na Spodnjem Štajerskem se v tem smislu postavili v prve vrste. To je prava pot — po kateri se ne napravlja samo hipnega razburjenja, ki se hitro pozab-

lja, kakor n. pr. v Ljubljani, kjer načelni župan podpisuje nemške pogodbe kranjski hranilnici in kjer sedaj pri cesarjevem spomeniku Vseslovan dá dela Nemcu. Orožje, katero so izbrali naši štajerski somišljeniki, zbrani okolu »Slov. kmečke zveze« in »Slov. kršč.-socialne zveze«, je orožje, po katerem edino se pride našemu narodnemu nasprotniku do živega! Naj sledi tem zgledom cela domovina, predvsem slovenski kapitalisti in slovenski denarni zavodi!

+ Dobava krme vsled suše. Danes je imela pri deželni vladi sejo komisija, ki je imela določiti način dobave krme za po suši prizadete posestnike na Kranjskem. Iz te zanimive seje poročamo bistvene in najvažnejše sklepe, ki so: 1. da se oddaje krma prošnjikom po 5 K meterski stot; prvotno se je nameravalo oddajati po 6 do 7 K; 2. da bo glavna dobaviteljica »Gospodarska zveza« v Ljubljani; ona bo oddala vse seno izvzemši občine Postojna, Vrh (okraj Črnomelj), Adlešiče, Vodice (okraj Kamnik), Češnjice (okraj Kamnik) in Kostanjevica. Tam bo oddala krmo liberalna »Zveza slovenskih zadrug«; 3. »Gospodarska zveza« se bo posluževala pri oddaji krme kmetijskih zadrug in posojilnic, ki so včlanjene pri »Zadružni zvezi« v Ljubljani; 4. začasno se bo oddalo samo po nekaj krme vsakemu prosilcu (okroglo kakih 50 do 60 odstotkov); ostanek se bo porazdelil pozneje. To je treba zaradi tega, ker se vsega sena ne more iz tehnič-nih in računskih ozirov naenkrat oddati.

+ Prošnje za krmo. V današnji seji pri dež. vladi zaradi oddaje krme je poročevalec gospod vladni svetnik vitez Lashan naznanil število prošnja za krmo. Ker danes ne moremo vseh števil po okrajih objaviti, navedemo samo številke cele dežele. Prošnja se je vložilo za 118.064 meterskih stotov, županstva in župni uradi so priporočali 103.997 metrskih stotov, okrajna glavarstva so te številke skrčila na 66.113 stotov. Upanje je, da se bo iz državne podpore po 500.000 kron moglo nabaviti vsaj toliko krme, kakor je priporočajo okrajna glavarstva.

+ Glavna stavka kranjskega papirnega delavstva. V Vevče je došel včeraj glavni ravnatelj Leykamove družbe, Tittl, ki je takoj stopil v stik s stavkujočim delavstvom. Nadravnatelj Tittl je včeraj ob 6. uri nastopil tudi na zborovanju stavkujočega delavstva v »Društvenem domu«. Na shodu sta bila navzoča tudi gospoda župana Dimnik in Korbar, nadalje gosp. obrtni nadzornik in pisarniški načelnik vevške tvornice. Tittlov govor je tolmačil Ivan Nep. Gostinčar. Na Preski sta na včerašnjem večernem shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« govorila duh. svetnik Brenc in Moškerc. V torek zvečer se je vršil shod »Slov. katol. del. društva« pri Sv. Lenartu. Govorili so dr. poslanec Jožef Gostinčar, duhovni svetnik Brenc, župan Dimnik in Frančišek Ziller. Danes se je pričelo posvetovanje zaupništva štrajkujočega delavstva z nadravnateljem Leykamove družbe gosp. Tittlom, ki je bil svojčas ravnatelj v Vevčah in si je znal pridobiti s svojo strogo pravičnostjo in z nepristranskim postopanjem naklonjenost delavstva, ki so jo po svoji nerodnosti izgubili njegovi nasledniki.

+ Nekaj jožefinizma. Reški šolski svet je oblastno dekretiral, da se mora katehet Bujan odstraniti, češ, da v šoli pri pouku »vero zamenjuje s politiko«. Reški kolegiatni kapitelj se je proti tej odredbi pritožil na ministrstvo. Pričakovati je, da ogrsko ministrstvo pouči reški šolski svet, da ni ne on in ne naučno ministrstvo kompetentno soditi o tem, ali je Bujan učil otroke vero ali »politiko«. Seveda je to le pretveza, ker je Bujan zaveden Hrvat, reški šolski svet pa iredentovski.

+ Volivno gibanje v Istri. Državni poslanec profesor Matko Mandič bo imel v

nedeljo, 20. t. m., popoldne v Klanču pri Kozini voliven shod, na katerem bo poročal o delovanju v državnem in deželnem zboru in o volivni preosnovi za istrski deželni zbor.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil ravnateljstvu državne gimnazije v Kočevju, g. Petru Wolsegerju povodom njegovega umirovljenja naslov vladnega svetnika.

— **Ognjegasno društvo** so ustanovili v Godešicah pri Kranju.

— **Madžari siti iredente.** »Budapesti Hirlap« poziva ogrsko vlado in reško državno pravdnitvo, da prepreči nadaljno iredentistiško gibanje na Reki. — Dne 14. t. m. je reška policija aretirala zopet nekoliko delavcev, ker so peli hrvaške pesmi.

— **Ameriški Slovenci za pogorelce na Bledu.** V New-Yorku prirede ondotti Slovenci dne 26. septembra v dvorani »Češke Budove« koncert, katerega čisti dohodek se bode poslal pogorelcem na Bledu. Protektorat je iz posebne prijaznosti prevzel avstrijski podkonzul dr. J. H. Schwegel. Za častne predsednike pa je odbor izvolil gospode: Frank Sakser, Fr. Senica in dr. Fredi Souvan.

— **Iredentovsko demonstracijo** so priredili Lahi na Reki, ko se je vračalo njihovo odposlanstvo od slavnosti na Dantejevem grobu v Ravenni. Posebnega se ni nič zgodilo. Avstrijski Lahi pač morajo vporabiti vsako priliko, da manifestirajo svoje pobožne želje po združitvi s kraljestvom, četudi je prilika tako neprimerna, kakor so slovesnosti v čast Danteju, največjemu pesniku vseh vekov, katerega rodoljubje je bilo čistejše in vzvišenejše kot šovinizem istrskih in dalmatinskih posili-Lahov.

— **Velikanska kriza v Istri.** Take krize še ni bilo v Istri; trgategv se je že pričela, a mnogi kmetje imajo v sodih še staro vino. Nimajo kam spraviti grozdja. Primorani so ubogi kmetje dati pod nič spekulativnim trgovcem ali staro vino ali grozdje. Trgovci si kar manejo roke od veselja, da bodo imeli velik dobiček. In na vse to se lepo molči v Avstriji. Ker je edini pridelek v Istri letos grozdje, kako bodo kmetje izhajali, ako bodo dali pod nič grozdje, a morali živila drago kupovati od trgovcev? Dražja je zdaj kila otrob nego kila vina in dvakrat dražja, nego kila grozdja. To mora kmete uničiti! Zakaj se vsi avstrijski kmetje ne organizirajo v zadruge? Avstrija, kdaj boš že enkrat začela skrbeti za kmeta, ki je tvoj steber?

— **Čč. slovenske šolske sestre** so srečno dospele s parnikom »Amphitrite« v Aleksandrijo minulo četrtek, 10. septembra popoldne. Nasele so se v slovenski šoli Rue Salah el Dine 24. Prihodnji teden prično šolo. Dosegli smo, hvala Bogu, kar smo toliko časa želeli. Delale bodo za Boga in narod in začelo se bo novo življenje v naši naselebi v Aleksandriji. P. Benigen.

— **Slovenske planinske koč.** »Slovensko planinsko društvo« naznanja, da zatvori koč za letošnjo sezono, in sicer: Vodnikovo na Velem polju danes, Orožno vo na Črni prsti 21. t. m., Kamniško na Kamniškem sedlu istega dne, Kadilnikovo na Golici, Triglavsko na Kredarici in Aljažev dom v Vratih pa 1. oktobra.

— **II. kongres avstrijskih pivovarnarjev v Pragi.** Piše se nam iz krogov pivovarnarjev: Dne 13. t. m. se je vršil kongres avstrijskih pivovarnarjev v Pragi ob zelo obilni udeležbi iz vseh kronovin, posebno tudi iz planinskih dežel. Referata gospodov dr. Hrach in dr. Beurle dokazovala sta v zadnjih letih se pojavljajoče slabšanje položaja avstrijske pivovarniške industrije. V poslednjem času skoraj po vseh kronovinah, med temi posebno v glavni konsumni deželi Češke, je bila s popolnim uspehom izvedena regulacija cene piva. V svrhu preuredbe varstva odjemalcev, katera naj bi prodajo piva k zdravi podlagi pripomogla, in da se dosedanjí uničujoči lov na odjemalce onemogoči, sklenila se je ustanovitev državne zveze.

— **Šematizem duhovnikov in duhovnij v ljubljanski nadškofiji leta 1788.** Preiskovalcem zgodovine na korist prireditelj priobčil Frančišek Pokorn, župnik. Ponatisk iz »Zgodovinskega Zbornika«. V Ljubljani, 1908. Založil knezoškofijski ordinarij ljubljanski. »Katoliška tiskarna«, Ljubljana, 8^a. Str. 288. V platno vezano 3 K. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Ljubljanska škofija je pričela izdati šematizme šele leta 1793. Ti šematizmi pa so jako drobni in niso prinašali drugega kakor imenik raznih služb in duhovnikov. Z njimi si torej zgodovinar ne more dosti opomoči. V ljubljanskem knezoškofijskem arhivu pa se nahaja knjiga z naslovom: »Protocolum decanatum Archidiececesis Labacensis, anno 1788.« V tej knjigi je popisana tedanja duhovščina po določenih oddelkih. Nadškofija je štela takrat 32 dekanij. Ta knjiga je rabila pisa-

telju Fr. Pokornu za podlago obširnemu delu. Sam piše v predgovoru: »Opomniti moram, da onih župnij ni med temi zaznamovanih, katere takrat še niso spadale pod ljubljansko vladikovino na Kranjskem. Poleg teh so pa izostale tudi ljubljanske glavne župnije: stolna, sv. Jakoba in sv. Petra, katere sem za ono dobo posnel iz drugih virov, da je delo kolikor mogoče popolnejše in preglednejše. Zanimiva je omenjena knjiga v toliko, kolikor dobimo iz nje vsak kratek življenjski teden duhovščine. — Da pa bo delo popolnejše in trud preiskovalcem olajšan, sem dodal k temu še od leta 1789 dalje iz šematizmov posnete podatke, po kolikor sem jih za posamezne duhovnike mogel zaslediti, do konca njihovega življenja.«

— **30.000 gadov** so uničili v 14 dneh v Bosni. Okrajno predstojništvo v Glamocu je za iste izplačalo nad 4000 K nagrad.

— **Smrt vrliga moža.** Dobrova, dne 15. septembra. Smrtna kosa nam je pobrala vzor-moža in zvestega pristaša S. L. S. g. Franceta Černe, posestnika v Kozarjah št. 7, starega šele 46 let. Blagi pokojnik je bil vedno prav krotko-milega, a odločno krščanskega značaja. Bil je v vsem napreden gospodar, blagi soprog svoji ženi, skrbni oče svojim otročičem, za katerih pravo in resnično krščansko odgojo je skrbel nad vse. Njegova hiša je bila hiša miru, družinske ljubezni in prave krščanske sloge. Bil je v vsakem oziru sosled-vzor, ki je vsakemu rad prihitel na pomoč z dobrim svetom in tudi dejanjem. Za svojo osebo je bil zelo skromen. Ob vsakih občinskih volitvah bil je izvoljen v odbor, v tem se mu je večkrat ponujala županska čast, ki jo je pa le enkrat pogojno sprejel za eno leto, v katerem je vodil vse občinske stvari v najlepšem redu na blagor cele občine, na kar se je pa županski časti za vselej odločno odpovedal; občinski svetovalec je pa ostal do svoje smrti. Kot resnično blagi mož bil je od vseh spoštovan in ljubljen, kdorkoli je imel opravka z njim. Nenadna smrt prišla je ponj nepričakovano in hitro. Na Marijino rojstvo, dne 8. t. mes., bil je jutraj še čvrst in zdrav pri božji službi na Dobrovi, odkoder se je po dokončanem opraviilu posebno vesel podal na svoj dom v Kozarje. Nekoliko pred deveto uro popoldne pa toži naenkrat, da mu postaja slabo in mu po eni roki nekaj mr-goli ter prosi vode; predno se mu je mogla ta podati, bil je zadet od kapi, katera mu je ohromila vso desno stran popolno. Takoj so poslali po gospoda; g. kaplan Valentin Kajdiž je vzel med slovesno službo božjo, ki jo je vršil prečastiti general-vikar, ameriški zlatomašnik g. Jožef Fr. Buh, sveto popotnico iz tabernakeljna ter hitel z njo k bolniku doli v Kozarje, ki je bil še pri čisti zavesti in toliko govora zmožen, da mu je mogel podeliti vse svete zakramente za umirajoče. Kmalu potem je pa France zgubil popolnoma govor in zavest; tak je ostal do svoje smrti, ki ga je rešila v nedeljo Imena Marijinega ob iste uri, kot ga je bil na Marijino rojstvo napadel mrtvoud. Blagi France je bil poseben častilec Marije; ob najlepših dveh Marijinih praznikih je on nastopil in dokončal svojo pot v našo pravo domovino. Med boleznijo so osobito obč. odborniki hodili obiskovat bolnika in tolažiti njegovo družino. Njegov pogreb danes popoldne ob osmih je bil velikansk, da Dobrova ni še doživela takega. Uredil ga je g. Malavašič. Truplo iz hiše žalosti so spremljali trije p. n. gg. duhovniki; četrti jim je pa potem pomagal še v cerkvi in ob pogrebu pri mrtvaških opravilih. Sprevod je poleg nebrojne množice na čelu spremljal občinski odbor in corpore, lovsko društvo dobrovsko ter g. Lavričeva rodbina iz Viča. Občinski odbor, lovsko društvo in g. Lavričeva rodbina položili so na grob pokojnika vsak svoj krasni venec s primernim napisom v zadnji pozdrav. Blagi France, počivaj v miru! Vzorni družini Krpetovi pa iskreno sožalje in sočutje ob bridki izgubi izglednega moža, milega očeta in skrbnega gospodarja.

— **Nagla smrt.** Iz Železnikov, dne 15. septembra. Nagle smrti je danes v jutro okolu 8. ure umrla Elizabeta Benedičič, vulgo Gradnikarica, soproga hišnega posestnika v Zgor. Železnikih. Grede po opravkih v sosednjo Smoljevo, se je zglašila mimogrede pri svojih znankah v Ovčji vasi, in sedé pri mizi pomenkovala se z njimi; a hipoma se je zgrudila brez zavesti na tla. Sicer je naglo poklicani zdravnik gosp. dr. Hiersche prihitel nemudoma na pomoč, je pa zamogel konstatirati le smrt, ki je nastopila po kratkih zdihih. Dušna pomoč se jej v taki naglici ni mogla več podeliti. To je v našem kraju letos že drugi dogodek nagle in neprevidene smrti. Gospod Bog nas milostno varuj tretje enake nesreče. — Pokojnica je mati znanega spretnegeaurarja gosp. Fr. Benedičiča v Škofji Loki.

— **Prememba posesti.** Z Bleda nam poročajo: G. Henrik Luckmann je kupil od

gručaka Muhra vilo »Julienheim«. Vila je ena najlepših na Bledu. Bog daj, da bi se tudi novi posestnik ravnal po reku, ki ga je dal na vili napisati ranjki Muhr, vneti častivec Kranjske dežele: »Mit Herz und Hand — fürs schöne Krainerland.«

— **Iz Dobrepolj.** Naša nova šola je krasno posloje, ki je stalo mnogo tisočakov, ki pa sedaj pred otvoritvijo šole še prazno stoji. Kolavdacija se je vršila že pred dvema mesecema, razun nekaj podstrešnih tramov je bilo vse odobreno, inženir je dejal, da bo načrt za popravo sam izdelal, zdaj ko bi se imela šola odpreti, pa ni načrtov nikjer in šola prazna stoji. Čemu so pa davkoplačevalci plačevali za njo, če bo šola prazna stala? Naj bi vendar kdo podrezal pri deželni vladi, da bi šla stvar naprej. — Začetkom leta se je tudi govorilo, da dobe posamezne vasi poštnege sela. Baje so došle že tržice in poštne torbe. Stvar je pa nekeje zastala in ne gre naprej. Birokatična pot je res silno dolga in počasna.

— **Jubilejno razstavo v Pragi** je obiskalo do sedaj 1.950.000 plačujočih oseb.

— **Smrt v tujini.** V Bagdaleju Pa je umrl vojak Fran Kozina iz leskovške županije pri Krškem.

— **Cene mesa v Ameriki** silno padajo. Iz Omahe poročajo, da bo cena mesu v kratkem še bolj padla.

— **V poročilu o veteranski slavnosti** v Idriji se je pomotoma izpustilo ime gospodične Gabriele Turkove, ki je spremljala na pianinu »Vinsko poskušnjo« ter rešila svojo težavno nalogo izredno spretno. Poveljnik veteranskega društva se ji je koncem prireditve laskavo zahvalil.

— **Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Krki** je priredilo preteklo nedeljo, 13. t. m., predavanje v svojih prostorih. Predaval je č. g. Andrej Zupanc, bogoslovec, o zgodovini slovenskega kmeta. Povedal je, v kako lepih razmerah so živeli prvi naseljeni Slovenci, kako pa so pozneje zašli v nemško odvisnost in so postali sužnji, ki se še do sedaj niso popolnoma rešili te sužnosti, ampak so še sedaj odvisni od raznih krivičnih tujcev. Pozivljal je zato navzoče, naj se pridno udeležujejo društvenih predavanj, da bodo enkrat izšli iz izobraževalnega društva kot pravi zastopniki ljudstva.

— **Slovenec v Clevelandu zaprt radi podkupovanja.** V Clevelandu so prijeli našega rojaka Alojzija Dremelja, ker je skušal podkupiti zvezinega komisarja Waltherja, ki preiskuje slučaj John Kerkoviča, kateri je obdolžen ponarejanja avstrijskih bankovcev. Komisar Walther je prisegel, da je Dremelj prišel k njemu in mu dejal, ako oprostí Kerkoviča, da bodeta oba, tako Walther kakor tudi Dremelj, zaslužila lepo svoto denarja. Ko so Dremelja odvedli k pokrajinskemu pravniku Dayu, je izjavil, da sta mu druga dva moža sklenila nabrati nekoliko denarja, da se oprostí Kerkoviča, katerega je treba oprostiti, pa naj že velja kolikor hoče. Oba omenjena moža bodo naravno tudi zaprli, in kakor se zatrjuje, ju baje že imajo na varnem. Kerkovič je bil že leta 1905. obdolžen ponarejanja avstrijskih dvajsetkronskih bankovcev in je radi tega odsedel dve leti. Kmalu potem je avstrijska vlada naprosila ameriško, naj pošlje Kerkoviča v Avstrijo, da prejme tudi tam kazen radi ponarejanja denarja, toda ameriška vlada do sedaj še ni sklenila poslati Kerkoviča nazaj v Avstrijo, kajti Kerkovič se je dobro branil. Minulo sredo je pa komisar Walther sklenil, da se Kerkoviča pošlje nazaj v Avstrijo. Pri obravnavi je bil navzoč tudi avstrijski podkonzul iz Pittsburga, Pa., kateri je izjavil, da določa avstrijski zakon za tak zločin ječo 10 let, oziroma v najhujšem slučaju tudi dosmrtno ječo. Ko se je pri sodišču čakalo na končni izrek, je prišel v dvorano tudi Alojzij Dremelj in komisar Walther je takoj dejal, da je ta oni človek, ki ga je skušal pred par dnevi podkupiti, da bi oprostil Kerkoviča. Dremelja so naravno takoj prijeli in izročili pravniku. Medtem, ko so dosedaj nameravali Kerkoviča poslati takoj v Avstrijo, bode moral sedaj čakati na obravnavo proti Dremelju, ker bode v tem slučaju zaslišan kot glavna priča.

— **Na tisoče novih mest.** Iz Meksike poročajo: Geografična komisija, koja je vlada pred sedmimi leti imenovala, da preišče vso Meksiko, je sedaj priposlala vladi svoje poročilo. Naloga komisije je bila napraviti natančen zemljevid Meksike, zlasti je pa morala zabilježiti vse večje kraje in mesta. Vlada se sedaj čudi odkritju te komisije, kajti slednja je našla 7000 mest in vasi, katera niso na nijednej vladini karti zaznamovana. Med temi mesti je mnogo taci, koja imajo od 5000 do 15.000 prebivalcev. Večina teh mest se nahaja v oddaljenih krajih gorovja Sierra Madre.

— **Konjska smrkavost** se je pojavila v Sarajevu. Deželna vlada je zaukazala, da se preiščejo vsi sarajevski konji.

— **Tujcev na Notranjskem** je letos za 40 odstotkov manj od leta 1906, število istih pa se je pomnožilo za 60 odstotkov ob letoviščih nove bohinjske železnice. Nemci na eni, Lahi na drugi strani, to je zdaj na imenovani progi, če gledaš promet ob nedeljah na Jesenicah, glavni kontingent tujskega prometa.

— **Podržavljenje policije v Zadru.** Povodom protihrvaških izgrediv v prošlem tednu se je zopet govorilo o tem, naj bi se zadrsko policijo podržavilo. Dasi se gre za občino, ki je še v italijanskih rokah, se pa hrvaški poslanci odločno upirajo taki kršitvi občinske samouprave. Pač pa je dalmatinski deželni odbor poslal namestništvo v Zadru spomenico, v kateri protestira proti italijanskim napadom ter predlaga neke korake, ki bi naj preprečili ponavljanje izgrediv.

— **V konkurzu** sta trgovca Dane Katalinič v Otoču in Adolf Ebenspanger v Novem Marofu na Hrvaškem.

— **Jubilejne procesije na Sv. Goro** se je udeležila ogromna množica ljudstva. Cenilo se je nad deset tisoč vernikov, ki so prihiteli od vseh strani dežele počastiti svetogorsko Mater božjo in ondi moliti za osivela jublanta svetega očeta in svetlega cesarja. Procesija se je izvršila v redu brez vsake najmanjše nezgode. Solkan je bil v zastavah in to »Sočo« silno jezi.

— **Roparstvo v zagrebški okolici.** V Remetincu so cigani napadli neko krčmarico ter nanjo streljali iz revolverjev. — Pred par dnevi so se lotili kolesarjev ter enega izmed njih ranili. Ti cigani imajo v Zaprudju lastne hiše.

— **Smrt med odbijači.** Premikač Andrija Sepec je prišel v Sisku med odbijače dveh železniških vozov. Odbijača sta mu stisnila prsi, da je bil v hipu mrtev.

— **»Svobodna Rieč«** je v izdaji za Bosno in Hercegovino zopet izpremenila svoje ime, in sicer v »Bosansko Pravo«.

— **Pravoslavni cerkveni sabor** za zopetno volitev srbskega patriarha je sklican na 15. t. m.

Štajerske novice

Š Kaj razumejo štajerski Nemci pod besedo »dostojno«? Ptujski mestni svet je sklenil v zadnji seji »dostojno« protestirati proti vходу Slovencev v Ptuj. Zato smo se čudili, da so se godili taki poboji in ropi pred očmi, oziroma v zavetju policije in župana Orniga. Kak krik bi Nemci zagнали, ako bi Slovenci napadli kdaj kako nemško družbo kje v slovenskem kraju, toda tukaj veljajo te surovosti Nemcev proti Slovincem kot »dostojne«. — Res, krasna dostojnost!

Š **Plachkijeva resolucija.** V ptujskem občinskem svetu je predlagal advokat Plachki v soboto resolucijo, v kateri se nemčurji pozivajo k demonstracijam proti Ciril-Metodovi skupščini. Običajno je, da starejši politiki vplivajo pomirljivo in skušajo razburjenje omejiti. Seveda, tu je bilo narobe. Treba je bilo razburjenje narediti, ker ni hotelo priti samo od sebe. In ta advokat, ki se čisto nič ne ženira, živeti skoro izključno od slovenskih grošev, je imel tako malo okusa in takta, da je z oficijelnega mesta hujskal k izgrediv. Ko bi le slovenski kmetje premagali predsodek, da mora Plachki vsako pravdo dobiti in obrnili hrbet njegovi pisarni, potem bi moža kmalu minilo veselje, kovati resolucije.

Š **Volivno reformo na Štajerskem** bi želeli Nemci napraviti tako, da bi se Slovence še bolj potisnilo ob steno. V poneklek se je vršil tudi v Mariboru sličen shod, kakor 13. t. m. v Ptuj. Shod, ki je bil pa tako slabo obiskan, da je slaba udeležba deželnega poslanca Wastiana pošteno razjezila, je sprejel resolucijo: Današnji shod nemških deželnozborskih volivcev v Mariboru se izjavlja odločno proti vsaki volivni preosnovi, ki bi ojačila posestno stanje naših narodnih in političnih nasprotnikov. Osobito se pa zavarujemo proti pomnožitvi deželnih odbornikov v kmečki kuriji, po kateri bi dobila po en mandat severna in južna Štajerska, kar pomenja, da se dovoli Slovincem lastni deželnozborski mandat in se postavno razkosa dežela. Nadalje protestira shod, da se dovoli Slovincem mandat v kuriji mest in trgov. Mariborski deželni poslanec se poziva, naj stopi v opozicijo, če bi nastala nevarnost za nemško svobodnomiselno deželnozborsko večino. — Skrbelo se bo da nemška drevesa ne zrastejo v nebesa.

Š **Deželnozborska volivna reforma.** Stranke nemške večine imajo glede volivne reforme v petek skupno konferenco.

Š **Messerhelden** se lahko imenuje vso to vsenemško spodnještajersko fakinažo, ki je zadnjo nedeljo na banditski način napadla Slovence.

Š **Duhovniške spremembe.** Prestavljen je iz samostana v Ptuj č. g. p. Manusuet Zöhrer v Gradec. Na njegovo mesto pa pride č. g. p. Alojzij Sedivy.

š **Nova posojilnica.** V Stoprcih pri Rogatcu ustanovila se je posojilnica Rajfajznovka za župnijo Stoprce in celo občino Stoprce. Prvi uradni dan bude v nedeljo, 20. septembra.

š **Bojkot piva** se v Celju tudi zelo pozna. Od začetka meseca julija do danes se je uvozilo v Celje 42 vagonov manj piva ko lansko leto ob istem času.

š **V vinogradih** kaže prav lepo, samo nekateri grozdje je začelo gniti. Tudi toča nas straši. V soboto, 12. t. m., bila je v Stoprcih pri Rogatcu zvečer ob 8. uri in v nedeljo popoldne med nalivom. Škode ni naredila. Dve jutri pa smo imeli nekoliko mraza, vendar ajde še ni posmodil. Ljudje marljivo sušijo otavo, katere imajo letos precej, več nego je bilo sena.

š **Umrl** je v Vojniku baron Manteufel, star 86 let, zadet od kapi.

š **Mnogo sadja** imajo v brežiškem okraju. Češnje prodajajo po kroni mernik, jabolka pa se prodajajo po pet do šest kron za 100 kg. Češnje so vsled dolgotrajne suše drobne in prisehle, a za kuhanje žganja kakor nalašč. Drugo sadje je lepše; posebno veliko je orehov, ki ravno kar dozorevajo.

š **Potnika**, ki koraka iz Sv. Petra v Maribor ali nasprotno, pozdravi na neki hiši napis: »Hier ist zu h a l b e n Issabella Wein itd.« — Krasna nemščina.

š **Umrla** je v Celju gospa Lujiza Kristina Hohn.

Ljubljanske novice.

lj **Pisarna »Katoliške tiskarne«** se je danes preselila v novo poslopje. Vhod za stranke iz Kopitarjevih ulic v levo pritličje.

lj **Seja odbora S. K. S. Z.** danes zvečer ob 8. uri.

lj **Cesarjev spomenik** je dospel včeraj v Ljubljano in so ga popoldne postavili na prostor v parku, kjer ima stati. Kakor se govori, bo spomenik obrnen vendar-le res proti justični palači, in bo torej kazal proti mestu — hrbet. Nekateri ljudje kažejo pri nas radi svoj »napredek« s tem, da delajo — narobe!

lj **Slavnost »Ljubljane«** dne 13. t. m. zabeleži tudi veselejšen materijelni uspeh. Čistega dobička je 1891 kron 79 v. (Lanska veselica je imela čistega dobička 1282 K.) Hvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je občinstvo ob »Ljubljani« osredotočilo toliko simpatij!

lj **Grünov spomenik** je bil ponoči pomazan. Nemci naj radi tega ne bodo prehudeli. Čujemo, da je bilo po ptujskih ulicah nabranih nekaj tintnih jajc, ki se v nedeljo nad Slovenci v Ptuj niso razletela, in s to nemško kulturo je bil danes ponoči pomazan Grünov spomenik. Nemci naj se torej ne jeze nad — svojo kulturo.

lj **Javen shod.** Zaradi nasilstev štajerske nemške fakinaže v Ptuj na udeležnike Ciril-Methodove glavne skupščine bo jutri, v petek večer, v »Mestnem domu« javen protestni shod.

lj **Razburjenje vsled dogodkov v Ptuj** je tudi v Ljubljani zelo veliko. Danes se je raznesla po mestu vest, da bo od 11. do 12. ure bumlalo kakih 60 Karnijolcev po mestu. Okoli 11. ure je bili Šelenburgova ulica pri nemški kazini tako polna občinstva, posebno dijakov, da je bil promet oviran. Reklo se je, tudi, da pridejo nemški dijaki z vlakom, a nemških dijakov ni bilo. Občinstvo se je nato razšlo. Vsako nemško izzivanje ob sedanji razburjenosti ne bo imelo za Nemce dobrih posledic. Razume se, da ljubljansko občinstvo nemških izzivanj ne bo trpelo!

lj **Socialni demokrat — narodni izdajica.** Bili so časi, ko je po Ljubljani visoko nosil rdečo zastavo Karol Linhart. Mož je hotel veljati za najznačajnejšega socialnega demokrata. Ta Linhart je sedaj stal v Ptuj na čelu nemških hujskačev. Ta mož jo v Ptuj na nemškem protestnem shodu upil, da bo nemška nepremagljiva, nezlomljiva moč v sedanjem boju zmagala. Če bo nemška moč tako nezlomljiva, kakor Linhartovo prepričanje, bo za nemško moč slabo. Karol Linhart je šel isto pot, kakor že mnog socialni demokrat pred njim. Obrnil je plašč po vetru, ko mu je bolje kazalo. In takim »značajem« naj bi se kaj verjelo. Proč s črno-rdečo-žolto pa tudi z rdečo nemškutarijo!

lj **Turški paša na begu mimo Ljubljane.** Na prilogi poročamo danes o senzacijonelnem begu turškega guvernerja iz Plevlje Sulejman paše. Iz Zagreba se je včeraj odpeljal Sulejman paša skozi Ljubljano v Trst. Iz Trsta se je takoj odpeljal v Solun k svojemu sinu. Proti Sulejmanu paši so se uprli njegovi lastni vojaki in ga je rešil poveljnik sandžaške avstrijske posadke pl. Borenfold. Baj je dobil 16 belovarski pešpolk povelje, da se pripravi za odhod v Plevlje.

lj **Umrla** je danes zjutraj v uršulinskem samostanu v Ljubljani M. Marija Margareta, rojena Marija Merhar, v 53. le-

tu svoje starosti in v 29. letu redovnih obljub. Njeno blago dušo priporočamo pobožni molitvi. Pogreb v petek ob 5. pop.

lj **»Frau Lina Kreuter-Gallé«** je po poročilih nemških listov na letošnji glavni skupščini »Südmärke« v Beljaku v svojem pozdravnem govoru dejala, da kranjski Nemci »vkljub slovenskim brutalitetam visoko drže črno-rdečo-žolto zastavo«. Nacionalno vnmemo gospe Lino Kreuter-Gallé-jeve sicer vpoštevamo, ker je lepo ljubiti svoj rod in se za nacionalno stvar tako živo zavzemati kot dela ta gopša, toda od olikane žene bi se smelo pričakovati, da ne kaže tako očito slepega šovinizma, ki se tudi ne ustraši trditi neresnico. Gospa Lina Kreuter-Gallé sama dobro vé, da so »slovenske brutalitete« od nje izmišljene, da se ravno nji med gostoljubnimi Slovenci tako dobro godi, da bi jim morala biti hvaležna, ne pa jih psovati, kar se posebno iz ženskih ust zelo grdo sliši.

lj **Zopet dražje meso.** Laški kupci so po krškem in brežiškem okraju nakupili zadnje dva tri mesece toliko goveje živine, ki ni imela skoro nobene cene, da so je samo na brežiškem kolodvoru naložili nad 3500 glav. Cena živine je vsled tega znatno poskočila. Ljubljanski mesarji bodo to priliko gotovo skušali izrabljati v svojo korist, kakor je že to njih stara navada. Deloma so jo že, kakor se razvidi iz poročila včerajšnje občinske seje. Preskrbni mestni svet ljubljanski je namreč na predlog za mesarje nič manj skrbnega viteza Bleiweis-a starejšega sklenil ugoditi prošnji mesarjev, naj se maksimalni tarif za cene teletčjemu in prešičjemu mesu odpravi in zopet uvede svobodna konkurenca, ki je vsem liberalcem tako priljubljena in čisto v smislu njihovih načel. Motivirana je bila ta prošnja s tem, da se je silno veliko telet eksportiralo (kam?) in da je užitninski davek tako visok (ali prej ni bil?), da se ubogi mesarji vsled na ta način nastale strahotne draginje telet, na drugi strani pa vsled maksimalnega tarifa, že čisto na robu prepada. Da so cene teletom poskočile, je pač nekaj takega, čemur se morajo krave smejati — ampak za ljubljanski občinski svet in gospoda Hribarja pač vzroka dovolj, da se je maksimalni tarif po komaj dvomesečnem obstoju odpravil in bodo izvestni mesarji lahko poljubno drli konsumente.

lj **Sloveče kranjsko zelje** se v velikih množinah privaja na tukajšnji trg. Zelje je lepo, zdravo in se plačuje po 7 do 9 kron za 100 glav najlepše vrste. Blago slabše kakovosti je razmerno cenejše. Iz šentviške okolice so ga že začeli izvažati v Trst, Egipt in druge jutrove kraje.

lj **Pouk za izpolnitev popisovalnih pol za letošnje šolsko matico.** Danes so začeli dostavljati popisovalne pole za šolsko matico. Hišni gospodar ali njegov namestnik ima to polo izročiti vsem strankam v hiši, da vpišejo vanjo šoloobvezne otroke. V šolo hoditi so zavezani vsi tu bivajoči otroci od dovršenega šestega leta ne glede na to, da bivajo njih stariši v Ljubljani ali ne. V prostoru za opomnje je posebej navesti vzrok, čemu je kak po starosti šoloobvezni otrok šolskega obiska oproščen, n. pr. telesna nerazvitost, duševna nezrelost, privatni pouk, izpustnica itd. Kdor kakega otroka pri popisovanju ne zglosi, ali popiše napačno in neresnično, ali če pole pravočasno ne predloži pristojni oblasti, tistemu se naloži kazen od 2 do 40 kron; ako bi pa te kazni ne mogel plačati, kaznovati ga je z zaporom enega do štirih dni. Po tem navodilu sestavljeno in podpisano polo morajo hišni gospodarji ali njihov namestniki izročiti do najkasneje dne 4. oktobra t. l. c. kr. mestnemu šolskemu svetu. (Mestni zglasovalni urad, kjer se dobivajo tudi nadomestila za izgubljene popisovalne pole.)

lj **Živahno življenje** in vrvenje vlada te dni po Ljubljani. Dijaki so se namreč vrnili s počitnic in šolska doba se je znova pričela. Najživahnejše je seveda pred nekdanjim licejskim poslopjem na Vodnikovem trgu, pred Mahrovo hišo in Mestnim domom, kjer že od nekdanj pravi semenj za stare šolske knjige. Stari, obrabljeni »špehi« se hvalijo na vse pretege, da bi človek skoro mislil, da so res boljši nego novi iz knjigarne. Marsikdo razvije pri tem tako sijajen trgovski talent, da je kar škoda, ker je zagrešil svoj pravi poklic.

lj **Semenj.** Dne 16. t. m. je bilo na drugi mesečni semenj za konje in govejo živino prignanih 167 konj in volov, 144 krav in telet, skupaj 311 glav. Kupčija je bila le pri goveji živini dobra, pri konjih pa srednja.

lj **Slovensko gledališče.** V smislu sklepa poslednjega občnega zbora »Dramatičnega društva« se posebno plačevanje za shranjevanje garderobe opusti, tako da bo poslej s kupljeno vstopnino oziroma z aboniranim sedežem plačana tudi že garderoba. Vstopnina za sedeže se zategadelj zviša za 20 h; zvišanje abonementa pa je povzročil tudi novi zakon, ki stoji v veljavo

s 1. januarjem 1909, po katerem zakonu bo moralo naše gledališče plačati nad 2000 kron za starostno zavarovanje gledališkega osebja. Na vsaki vstopnici in tudi na gledaliških listih bo označeno, da je garderoba prosta ter zatorej posetnikom gledališča ne bo treba pri oddajanju ničesar plačevati. Tako je zaradi komoditete občinstva garderoba v gledaliških večinoma že urejena, a tudi v Ljubljani se je opetovano izražala želja, da se garderoba uredi po vzoru velemestnih gledališč. Predprodajo vstopnic in večerno blagajno bo oskrbovala, kakor doslej, tudi še v bodoče gopša M. Šekarkova v Šelenburgovih ulicah.

lj **Komisijonalni ogled deželnega gledališča v Ljubljani** se vrši jutri popoldne ob polu treh, da se ukrenejo vse potrebne varnostne odredbe za bodočo gledališko sezono.

lj **Stavbna dela pri Salezijancih.** Na Rakovniku je cerkvena stavba do polovice dograjena in so jo sedaj provizorično pokrili, a znotraj jo ometavajo in snažijo. Ko bodo sredstva dopuščala, se bo z zidanjem nadaljevalo. Železobetonska stavba (šolsko poslopje) pa je malodane dozidana, in sicer je to poslopje deloma dvo-, deloma pa trinadstropno. Do Vseh Svetih bodo zidarska dela toliko izvršena, da se bo moglo uporabiti za gojence spalne obe. V tem šolskem letu se bo šolski pouk delil še v prednjem poslopju. Pri novi stavbi so sprednji prostori namenjeni za delavnice, oni v prvem nadstropju za šolske sobe, v drugem in tretjem pa za spalnice in dvorano. Na dvorišču je zgrajen v celi dolžini nov, enonadstropen trakt. Staro poslopje gradu je zdaj vsled nove stavbe skoro čisto zakrito in le vrh strehe se kaže opazovalcu.

lj **Šaljiv list** na zadnji slavnosti »Ljubljane« ni izšel ter izide šele pri prihodnjem družbinskem večeru meseca novembra.

lj **Nesreča.** Včeraj je na Radeckega cesti št. 1 pri sekanju drv 14-letni dijak Makso Martinčič po nesreči odsekal 10-letnemu Ladislavu Brecljniku na desni roki sredinec in mazinec. Dečka so oddali v deželno bolnišnico.

lj **Draga šala.** Začetkom tega meseca je hotel vzeti v šali posestnik Ivan Virant iz Grma pri Zatični svojemu tovarišu Martinu Bohu pred dolenskim kolodvorom iz roke konjski bič. Boh je vsled tega sunil Viranta od sebe, kar je bilo vzrok, da sta se sporekla. Pred odhodom vlaka je pa Virant opazil, da mu manjka listnica, v kateri je imel 1400 kron denarja. Policija je takoj pričela poizvedovati in je tudi nekega osumljenca v kupeju preiskala, toda vsa poizvedovanja so ostala do sedaj brezuspešna.

lj **Razsvetljava s plinovo (Aurovo) lučjo** je dobila te dni tudi že Franca Jožefa cesta, od Maliča do Bleiweisove ceste.

lj **Za nasipanje državne ceste** od Koriskove hiše do »Narodnega doma« se uporablja parni stroj, ki drobi debeli gramoz. Ta stroj si je cestni erar za navedeno delo izposodil baje v Trstu.

lj **Aretovala** je predvčerajšnjim mestna policija nekega Antona Volkera iz Haaga in 36letnega pleskarja Karla Mörtla iz Maribora, kateri je bil že 25krat kaznovan zaradi različnih deliktov in je tudi sedel že v prisilni delavnici. Oba sta bila zasledena pri beračenju in so ju izročili sodišču.

lj **Stavbenik Faleschini v »Narodu«** izjavlja, da on ni izvršil votivne kapelice v Dragi pri Beli cerkvi. Mi smo dotično vest priobčili, kakor smo jo dobili od našega dopisnika, če pa za lepo kapelico zasluži kak drug stavbenik pohvalo, bi to g. Faleschini lahko prišel povedat »Slovencu« in bi mu ne bilo treba pošiljati izjav v »Narod«. Naši somišljeniki sedaj vedo pri čem so z g. Falesciniem.

lj **Lepo dozorele rdeče jagode** je našla včeraj na Golovcu neka bralka »Slovenca« in jih oddala v našem uredništvu.

lj **Sirovež.** V soboto je pri stavbi na Rakovniku delavec Fran Rogelj začel brez vsakega povoda zmerjati delavce, potem se pa zagnal v delavko Marijo Gartnerjevo in jo vrgel v meter globok jamo, vsled česar se je telesno poškodovala.

lj **Izgubljeno in najdeno.** Gospodična Minica Zalarjeva je izgubila bel batistat robec s črkama T. M., vreden 6 K. — Tapetniški vajenec Alojzij Sever je izgubil 10 K vredno žepno uro. — Knjigovez Jožef Jamnik je našel žensko ročno torbico.

Koroške novice.

k **Slavnostno blagoslovljenje »Narodne šole«** v Št. Jakobu v Rožu se vrši v nedeljo, dne 27. septembra 1908. 1. Ob 10. uri je slovesna peta maša s pridigo. 2. Po slovesni božji službi blagoslovljenje poslopja »Narodne šole«. 3. Govor državne ga in deželne poslanca gosp. Franca Grafenauer. 4. Med posameznimi točkami petje raznih pevskih ročstev. — Šolo bude

blagoslovil prečastiti prošt tinjski, mil. g. Gregor Einspieler. Slavnost, ob lepem vremenu tudi sv. maša, bode na prostem pri »Narodni šoli«.

k **Zaključek jesenske veselice** v Celovcu je bil 8. t. m. z umetnim ognjem. Zadnji dan je bilo pa tudi zvečer okoli 14 tisoč ljudstva na veseličnem prostoru, Vsega skupaj je obiskalo veselico blizo 50.000 oseb.

Razne stvari.

Gutemparji so popolni abstinenti. Red je prikrojen po framasonskem vzorcu. Ima veliko formalitet ob sejah članov. Vleče osobito med protestanti. Izvedeno imajo strogo nadzorstvo članov. Narasli so gutemparji v Nemcih minolo leto za 4630 članov. Pristopilo je 15.340 novih članov, izstopilo prostovoljno 4457 oseb, 4360 so jih izključili, ker so prelomili abstinenco, 236 jih je umrlo, 4733 članov je pričelo piti, na novo so jih izmed njih sprejeli 3099. Za agitacijo so porabili »dobri temparji« 26.408,57 mark.

— **Danski pravosodni minister Alberti**, čegar poverbe so presenetile ves svet, je živel ločen od svoje žene. Ista se je po ločitvi omožila z nekim opernim pevcem. Alberti in bivša njegova soproga ter njen mož so bili dobri prijatelji. Na dan, ko je poteklo 25 let od Albertijeve poroke, je priredil isti v stanovanju svoje bivše žene sijajno veselico, ki so o njej svoj čas pisali vsi listi.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem!« Kupujte te naše vžigalice!

Telefonska in brzojavna poročila.

MINISTRSKI PREDSEDNIK NA RAZSTAVAH.

Dunaj, 17. septembra. Ministrski predsednik Beck obišče meseca septembra praško razstavo in obrtniško razstavo v Gradcu.

NOV RAVNATELJ NA NEMŠKI GIMNAZIJI V TRSTU.

Trst, 17. septembra. Ravnateljem nemške gimnazije v Trstu je imenovan Josip Alton, doslej profesor na državni gimnaziji v Inomostu.

NOVI VOJAŠKI ZAKON.

Budimpešta, 17. septembra. »Budapesti Hirlap« poroča, da bo v novem vojaškem zakonu določena dveletna vojaška služba za infanterijo, pri ostalih skupinah ostane triletna vojaška služba. Kontingent vojaških novincev bo znašal 160.000, torej za 40.000 mož več. Pri domobranstvu bo vojna uprava zahtevala 214.000 mož; stanje armade bo v mirnem času zvišano na 420.000 mož.

KISLO JABOLKO ZA MAŽARE.

Budimpešta, 17. septembra. Oficialno se poroča, da se v Veszprimu niso vršila pogajanja zaradi vojaških spornih vprašanj. To je dokaz, da cesar nikakor ne bo rešil vojaškega vprašanja, predno ni izvedena volivna reforma. (Glej današnji članek.)

ŠTRAJK V ZAGREBSKEM VSEUČILIŠČU.

Zagreb, 17. septembra. Danes imajo akademiki shod, na katerem bodo razpravljali o svojem stališču napram štrajku na zagrebškem vseučilišču.

INTERPARLAMENTARNA KONFERENCA.

Berolin, 17. septembra. Danes so tu otvorili interparlamentarno konferenco.

KRIZA V TURČIJI?

Carigrad, 17. septembra. Najbrž odstopi tudi sedanje ministrstvo. Stališče velikega vezirja Kiamil-paše je zelo omajano.

ČRNOGORSKA SKUPŠČINA.

Cetinje, 17. septembra. Črnogorska skupščina je sklicana na 31. oktobra.

VELIK POŽAR.

Carigrad, 17. septembra. Tu divja hud požar v predmestju Jedi-Kule. Požar je uničil 500 hiš, v katerih je stanovalo tudi mnogo avstrijskih uradnikov.

BOMBE V NEVI.

Peterburg, 17. septembra. Tu so iz Neve potegnili zaboj, v katerem so našli šest bomb. Ena bomba je eksplodirala. Ravnjen ni nihče.

KOLERA V RUSIJI.

Peterburg, 17. septembra. V zadnjih 24 urah je bilo v Peterburgu 70 smrtnih

slučajev kolere. V Odesi so se včeraj pojavili prvi smrtni slučaji kolere.

BILINSKA KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.
O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani.

1646 40-8

Naduha, ozkoprsnost! Od zdravniške strani se priporoča dr. Elswirthov »Ast-

Napake v dijeti

2108 4-3

odstranja Rogaški
»Styria-vrelec«
(medicinalna voda).
Za vino, kajnak itd.
se priporoča
»Templjev vrelec.«

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega
nepozabnega soproga in brata gospoda

Karola Rom

izrekamo tem potom za izkazano so-
žalje in udeležbo pri pogrebu kakor
tudi za darovane krasne vence vsem
najsrečnejšo zahvalo. 2305

Žalajoči ostali.

mol«-prašek proti naduhi kot najboljši in
najuspešnejše učinkujoči prašek proti na-
duhi, ki odstranja ta nadležni položaj. Za
poskušnjo pošlje zastoj in poštne pro-
sto »Schwanen-Apotheke«, Dunaj, Schot-
tenring 14.

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 17. septembra.

Pšenica za oktober	11:30
Pšenica za april	11:60
Rž za okt.	9:20
Oves za okt.	8:01
Koruzna za maj 1. 1909	7:23

Efektiv: 5 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsijju	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah v mm
16	9. zveč.	741,0	11,8	brezvetr.	del. obl.	
17	7. zjutr.	41,9	7,5	sl. jvzh.	megla	0,2
	2. pop	40,3	19,3	sl. jzah.	del. jas.	

Srednja včerajsnja temp. 12,1°, norm. 14,8°

Gospodinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi, izvežbana v trgovskem
občevanju s strankami in sposobna repre-
zentovati podjetje, **se sprejme**. Pogoji
po dogovoru.

Ponudbe sprejme **Jean Schrey**,
Gradišče št. 5 v Ljubljani. 2285 3-2

Širite, naročajte „Slovenca“!

Glavna zaloga:

lekarna Ub. pl. Trnkóczy

„ Ljubljana. „

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:

lekarna Ub. pl. Trnkóczy

„ Ljubljana. „ 1898 32

Hiša

z vrtom in 8 stanovanji 5 minut
od Ljubljane, ki nosi na leto 880 kron, se
proda za 8600 kron. Takoj je plačati
2000 kron. Več se **izve pri Ivanu**
Kerncu, Hilšerjeve ulice šte. 12
Ljubljana. 2302 3-1

100.000 pooblašanih butarc

zobotrebecu

se odkupi naenkrat. Kdor jih ima
v zalogi, naj se pismeno izglasi v Ljubljano
na uprav. „Slovenca“, in naj pošlje natančen
svoj naslov, in potem se bode z dotičnim
trgovcem pismeno dogovorilo. 2303 2-1

Šivalni stroj

še dobro ohranjen **se proda**.
Naslov pove uprav. Slov. 2299

2 pomočnika

za čevljarsko obrt **sprejme** takoj
Ivan Piš, Zg. Siška 97. 2300 2-1

Vaša sapa

postaja veliko lažja, že po uporabi
prve doze SCOTT-ove emulzije in
in to olajšanje bo vsak dan večje.

To je izkušnja tisoče-
rih tekem minulih 32 let.

SCOTT-ova emulzija

pomnoži čudovito sploš-
no moč. Tek in spanje
se povrneta in zboljša
prebava. :250 1

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vinar.

Dobi se v vseh lekarnah.

Pristna le s
to znamko —
ribičem — kot
poročilo. zna-
kom za skot-
tov način.

Razglas.

2306 3-1

V nedeljo popoldne ob pol 4. uri, dne 20. septembra 1908, prodalo se bode v
Guncijah pri „Rebovu“ poleg Šent Vida nad Ljubljano:

**2 težka konja s komati, 1 voz tajselj, poljski pridelniki na
njivah in otava na travnikih.**

Po prodaji se bode dala hiša s hlevom in gospodarskimi poslopji ter njive s
travniki v najem za 10 let.

Kupci in najemniki ste vabljeni v nedeljo popoldne ob pol 4. uri 20. sept. 1908
v Guncije št. 6 k „Rebovu“.

2301

Razglas.

3-1

**Lepo posestvo z njivami, travniki in gospodarskim
poslopjem, z veliko hišo št. 33 v Zgornji Šiški**, se bode
dalo v najem za dobo 5 let. Natančnejša pojasnila se dobe pri pod-
pisanem županstvu.

Javna dražba se bode vršila **v nedeljo, t. j. 20. t. m. ob 3. uri
popoldne** pri zgoraj omenjeni hiši.

Županstvo občine Zgornja Šiška,

dne 16. septembra 1908.

Ivan Zakotnik, s. r.

Jesen in zima 1908.

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatovič**, Ljubljana, Mestni trg 5.

Moška konfekcija:

Čez 2500 oblek o. a. K 8- napre
1500 površnikov in zim-
skih sukenj 12-
20 plaščev 7-
300 kožušnih sacco s krz-
nastim ovrtn. 16-
2000 suknjenih hlač 3-90

Deška konfekcija:

Čez 1800 oblek K 3-90 naprej
500 plaščkov s kapuco 3-90
250 površnikov in zim-
skih sukenj 8-

Damska konfekcija:

Jesen. in zimske obleke od K 10- nap,
Jesenske in zimske jopice 4-
Jesenska in zimska krila 3-90
Jesenski in zimski ranglani 6-
Jesens. in zimski paletoti 8-
Dežni plaščki s kapuco 7-
Suknene in delainove bluze 3-90

Dekliška konfekcija:

Velika izbira oblekic, paletotov,
dežnih plaščkov in zimskih
sukenj.

V zalogi je čez 1000 velour-klobukov po K 5-80 in čez 5000 klobukov in kap od 1 K naprej.

Podružnica

v Spljetu.

**Delniška glavnica 1
1 K 2.000.000. 11**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča **promese na Tiske srečke** á K 7- — Žrebanje **1. okt.** — Gl. dobitok K 180.000

sprejema **vloge na knjižice**
in na **tekoči račun** ter je
obrestuje **od dne vloge** po

4 1/2 %

Rentni davek
plača banka
„ sama. „

Podružnica

v Celovcu.

**1 Rezervni fond
1 K 200.000. 11**

Občinski svet Ljubljanske.

Nadaljevanje torkove seje, v sredo, dne 16. septembra.)

Podžupan pl. Bleiweis poroča o poročilu tržnega komisarja Semena o tržnem položaju l. 1907. Najvažnejše iz tega poročila je: Mesu so se cene po dogovoru med magistratom in mesarji znižale, kar pa telečjega in prešičjega tiče, se je povnotok ukrenilo, toda s precejšnjo težavo vsled odpora prodajalcev. Zdaj so mesarji vložili prošnjo, naj se cene zopet zvišajo, ker je baje živina zopet dražja — letet pomanjkuje, zlasti pa je višji ceni telečja kriva visoka užitninska pristojbina. — Kar se tiče mleka, je magistrat, kakor znano, vsled precejšnjih izgub mlekarstvo opustil. Magistrat upa, da bo zamogel nakupom mleka zopet prirediti, ko bo sezidana tržnica in hladilnice. — Tržni komisar nadalje v svojem poročilu predlaga, da se za trg nastavi strokovnjaka — živinodravnik. — Izraža se tudi želja, da se kemično preizkuševališče pretvori v javni zavod zaradi različnih nedostatkov. — Politijski odsek predlaga: 1. Poročilo naj se odobri. 2. Maksimalni tarif za cene telečjemu in svinjskemu mesu naj se zasedaj odpravi in zopet uvede prosta konkurenca, dokler zopet ne pade cena živini. — 3. Kemično preizkuševališče naj se pretvori v javni zavod. 4. Razpiše naj se služba tržnega nadzornika — živinodravnik. Odobreno.

Vzame se na znanje poročilo gasilnega društva.

Kanal v Jenkovih ulicah naj se podaljša še za kakih 120 m. Predlog se odda dotičnemu odseku.

Javni seji sledi tajna.

Turčija.

Pobegli turški general. — Upori Arabcev in Kurdov.

V Sarajevo je došel iz Plevlje novi-bazarski vali Sulejman Haki Felid paša. Kjer so ga pozdravili zastopniki oblasti. Ponoči se je odpeljal vali čez Brod, Zagreb in Trst v Carigrad. Sulejman paša se napadle lastne čete v Plevlju. Paša se je skrtil. Avstrijski generalni major Rhenmen je oprostil pašo in ga odvedel v avstrijsko plevelsko taborišče. General je prosil, naj se ojači posadka. Položaj je potajal vedno opasnejši, tako da je paša pogrešnil. — Ustaja Kurdov, ki jih vodi Ibrahim, je vedno opasnejša. Arabci oblegajo Žedo. Vojni minister je odposlal štiri bataljone proti Žedi. Vali v Mekki se je odpovedal.

RUSIJA IN AVSTRIJA.

Uradno se objavlja, da sta se Izvolski in Aehrenthal dogovorila ne le o položaju v Evropi, marveč tudi o razmerah v Turčiji, kjer so se izpremenile razmere. O položaju v Turčiji se je doseglo popolno sporazumljenje. Nasproti novi vladi zavzemata Avstrija in Rusija dobrohotno stališče in upata, da se Turčija konsolidira.

SOCIALNO-DEMOKRAŠKI STRANKARSKI SHOD V NORIMBERGU.

Bebel je govoril. Mož je hud, ker so glasovali socialno-demokratski poslanci v južni Nemčiji za proračun. Rekel je, da socialna demokracija preneha biti socialna demokracija, če izreka zaupanje vladam z glasovanjem za proračun. Grajal je, da so šli badenski socialni demokrati za pogrebom badenskega vojvode. Če bodo šli južni Nemci še naprej po tej poti, nismo več socialni demokrati, marveč socialno-reformatorična stranka.

VSPEHI LETOŠNJIH ITALIJANSKIH KOMBINIRANIH VAJ.

Velike italijanske kombinirane vaje na kopnem in na morju so končane. Kar so pisali in pišejo italijanski listi, je vse le prazna slama, ker poročevalci niso bili izvedenci v vojaških zadevah, ponavadi so tudi lagali in namazali dolge kolone o stvarih, ki se ali sploh niso godile, ali pa so čisto brezpomembne. Specialni poročevalci velikih inozemskih listov pa tudi niso veliko videli, ker jih k odločnim bitkam itd. pustili niso. Gotovo je le to, da je moštvo, bodisi na kopnem, bodisi na visokem morju, pokazalo veliko vztrajnost, častniki pa zares temeljito taktičsko izurbo.

RUSKI REVOLUCIONARJI.

Zasledili so obširno prekucijsko organizacijo in prekucijsko železniško zvezo. Zaprlji so 85 oseb. V Peterburgu so dobili ob hišnih preiskavah tri bombe in veliko dinamita. Razpustili so osem okrajnih odborov revolucionarjev.

VENEČUELSKA REVOLUCIJA.

V Venecuel se pripravlja revolucija proti predsedniku Castru. Revolucionarji

so vzeli v svojo službo nekdanjega burškega generala Jouberta.

Štajerski deželni zbor.

Sejo dne 16. t. m. vodi deželni glavni grof Attems, vlado zastopa namestniški podpredsednik dr. Netoliczka. Železniški minister dr. Derschatta brzojavno prosi za dopust. Deželni kulturni odsek predlaga, naj se glede na predlog poslancev dr. Jurtele, Ploja in tovarišev o nadaljevanju regulacije Pesnice sklene, naj se regulacija Pesnice, in sicer v pododdelku a) od železniškega prehoda pri Možgancih do mlina in do viadukta južne železnice Pesnica-Maribor glede na zagotovitev nadaljnjih del pospeši, naj se pravočasno izposluje državni prispevek in vse tako pripravi, da se dela v drugem oddelku prične, ko bode dogotovljena regulacija Pesnice v tretjem stavbenem oddelku. O regulaciji Pesnice v drugem stavbenem oddelku se sprejme predlog poslancev Rožkarja, o katerem poroča dr. Jurtela, ki naroča deželnemu odboru, naj vodne pravice v drugem stavbenem regulacijskem oddelku Pesnice hitro odkupi. Poslanec Brandl, Zedlacher, Burger in tovariši interperirajo z ozirom na pomanjkanje kreme, ki so osobito čuti na Zgornjem Štajerskem. Poleg podpor naj vlada dovoli prizadetim kmetom tudi znižano ceno soli. Seja se zaključi ob 12. opoldne; prihodnja seja v petek ob 10. dopoldne.

Darovi.

+ Za »Slovensko dijaško zvezo« so darovali: drž. in dež. poslanec Fr. Demšar 20 K, Ivan Lavrič, trgovec v Cerknici, 10 K, Neimenovan na Gočah po vipavskem dekanu 10 K, vipavska duhovščina 30 K 27 vin., Jak. Pavlovčič, župnik na Suhorju 2 K, Fr. Pečarič, kaplan na Breznici 2 K, župnik Švara 5 K, Fr. Sinko, kaplan v Šmarju pri Jelšah 2 K, Mart. Meško, župnik pri Kapeli 3 K, Jos. Čížek, dekan v Jarenini 2 K, Anton Zore, župnik v Mirni Peči 2 K, Ivan Zupan, župnik v Hrenovcih 1 K in 1 liro, Al. Vovk, kaplan na Brezovici 2 K, Andr. Ažman 1 K, gospodična Kordik v Ljubljani 2 jubilejni kroni, Val. Marčič 2 K, dr. Ignacij Žitnik 2 K. Župnik v Črnomlju gosp. Stanko Pehar je daroval »Zvezi« ob ustanovitvi podobdora za Belo Krajino 70 K, vse svoje slovenske knjige in lepo omaro za knjižnico, za kar mu izreka odbor tem potem posebno zahvalo. Naj bi zgledu teh gospodov sledili vsi rodoljubni somišljeniki in podprli po možnosti »Slov. dijaško zvezo«, ki bo potrebovala zlasti letos izdatnejše podpore, ker hoče obrniti zvezo posebno pozornost obrambnemu delu v obmejnih krajih, da jih ohranimo veri in narodu. Darove za »Slovensko dijaško zvezo« je pošiljati do oktobra na predsednika: jur. Mark. Natlačen, Mančič pri Vipavi. Hvaležno sprejema »Zveza« tudi knjige slovenske — tudi molitvenike, katere pošilja »Zveza« zlasti beneškemu Slovincem. Knjige naj se blagovolji pošiljati na zvezinega tajnika: jur. Stanko Masič, Ljubljana, Zalokarjeve ulice št. 10. — Vsem cenjenim darovalcem pa kliče »Zvezin« odbor prisrčen: Bog plačaj!

Iz slovanskega sveta.

sl Nemške šole v Pragi odveč. K največjim imenitnostim v Pragi spada gotovo »nemška« ljudska šola v Josefovju za dečke in deklice. Po naslovu je to sicer nemška šola, a v resnici je šola židovska. Po razdelitvi razredov ima biti štirirazredna, v resnici pa je petrazredna. Šola se nahaja v poslopju, kjer je v učnih sobah samo 9, 13 do 20 učencev. Ako bi bila šola češka, moralo bi v učnih sobah sedeti najmanj po osemdeset otrok. To šolo, v kateri se vzgajajo člani nemške kazine v Pragi in čitatelji »Prager Tagblatt«, mora vzdržati mesto Praga, središče češkega narodnega življenja. Češki listi prinašajo o ti šoli še le-te zanimivosti. To šolo je lani obiskovalo 66 otrok, od katerih so bili 53 židje, 10 Čehov in trije Nemci. V prvem razredu je bilo 14 učencev, v drugem 9, v tretjem 13, v četrtem a 13, v četrtem b razredu 17 otrok. Takih »nemških« šol je v Pragi še več!

sl Spomenik češko-ameriški pisateljici. Na narodnem pokopališču v Chicagu so Čehi odkrili spomenik češki pisateljici in učiteljici Pavlini Čehovi. Pavlina Čehova je pisala zlasti temeljite članke za chicagški list »Ženski Listy« o ženskem vprašanju in o vseh sodobnih vprašanjih sploh v vse češko-ameriške liste. Pavlina Čehová se je porodila v Ameriki.

sl Izganjanje Čehov iz stanovanj v Bilinu na Češkem se je začelo. Surovi razglas nemškim posestnikom hiš, da naj za-

čnejšo uničevalni boj zoper Čehe, ni ostal brez učinka. Uradnik c. kr. državne železnice, g. Lišic, ki se je z drugimi Čehi potojeval za češko šolo, je bil naravnost iz stanovanja izgnan in hkrati denunciran pri ravnateljstvu državnih železnic v Pragi.

sl Osemdesetletnica Jakina Grujeva. Bolgarsko pisateljsko društvo je sklenilo slovesno proslaviti osemdesetletnico dobrega znanega bolgarskega publicista Jakima Grujeva. Slavnost se bode obhajala dne 14. septembra (pravoslav. koledar) in se je bode tudi udeležilo »Slavjanskoto društvo« in »Slavjanska Beseda«.

Po svetu.

Kolera. Včeraj je v Peterburgu za kolero obolelo 139 oseb; umrlo jih je 10. Od 10. avgusta do 14. septembra je v Peterburgu obolela za kolero 401 oseba, umrlo jih je pa 98.

Mednarodni kongres za elektriciteto zboruje v Marzili.

Vinska letina na Francoskem bo letos izredno slaba. Razne trtne bolezni so docela uničile cele vinorodne okraje. Kjer se je spomladi pričakovalo po 40 do 45 hektolitrov vina od hektara, ga bo komaj po 80 litrov. Župan v Ayu je izdal proglas, ki z njim svari delavce iz severnih krajev, naj letos ne hodijo v šampanjske kraje za služka iskat, kajti trgatve ne bo. Ob slabih letinah nabavljajo Francozi dalmatinsko in istrsko grozdje in vino. Naj bi vinarske zadruge in gospodarske zveze o pravem času poskrbele, da opravijo naši vinčaki čim največ svojih pridelkov na francoski trg. Ob krizi, ki preti zlasti istrskemu vinarstvu, morajo poklicani činitelji takoj vsa pozornost in skrb posvetiti temu nujnemu, za naše narodno blagostanje vevlažnemu vprašanju.

Sličica madžarske kulture. Gabor Voj, kmet v Bakonyszegu je bil trgovcu Ludviku Fodorju dolžan 600 kron. Ko je prodal žito, je šel k upniku in mu plačal dolg. Slučajno pa je bil nekdo prošlo noč vlomil pri Fodorju ter mu odnesel 600 K. Žid je sedaj obdolžil kmeta Vojja, njegovo ženo in mlado Julijo Verebi, da so izvršili tatvino. Vsi trije pa so vstrajno tajili. Da bi izsilili priznanje, so jih orožniki vlekl najprej na cesto, potem pa na pokopališče, kjer so se morali do nagega sleči. Povsod so jih suvali s puškinimi kopiti ter pretepali. Voj se je nezavesten zgrudil. Ko se je zopet zavedel, ga je prosil neki orožnik, naj vendar prizna, ker da ne more več gledati tega zlostavljanja. Voj se je potem peljal v Veliki Varadin, kjer je celo stvar ovadil. Orožniško poveljstvo je ukazalo strogo preiskavo. Zares: Extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita!

Trčila sta francoski parnik »Oasis« in angleška parnika »Spartian Prince«, ki je utonil s 14 mornarji.

Protialkoholni boj in shod nemških katoličanov v Düsseldorfu. Letošnji 55. nemški katoliški shod je sklenil resolucijo, ki izjavlja, da je moderni alkoholizem vedno večja nevarnost gospodarstvu, zdravju, verstvu in nramnosti nemškega ljudstva. Shod zato opozarja na protialkoholna katol. društva in na katol. zdravilišča alkoholikov. Občine, policija in društva naj uvedejo zavetišča in govorilnice za alkoholike.

Znanost in umetnost.

* Koledar slovenskega katoliško-narodnega dijaštva izide prihodnji teden. Ker bo njegova vsebina zelo zanimiva in aktualna, opozarjamo nanj že zdaj vse dijaške somišljenike in gospode prijatelje. Cena mu bo 80 vinarjev.

* Kubelik je odpotoval iz Avstralije, kjer je imel velikanske uspehe. Vsi njegovi koncerti so bili razprodani.

* Dr. Tomiškovski Grško slovnico (cena 3 K) in istega pisatelja Grško vadnico (cena 3 K 50 vin.), dalje dr. Svetine, Verouk (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Imenik slovenskih muzikantov je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga dopošlje na zahtevo vsakemu brezplačno.

* Katalog antikvarčnih nemških, latinskih itd. knjig je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, — Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus. — Schuster - Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte.

— Zollner, Predigten. — Helmolt, Weltgeschichte. — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškim antikvarijatom. Bukvarna se mora namreč omejiti vsled pomankanja prostora na slovenski antikvarijati in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Še predno pa razpošljemo katalog antikvarijatom, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

* Slike naših mož, Vodnika, Slomška, Prešerna in Gregorčiča v barvah in krasnem okvirju je ravnokar založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena za vsak portret v okvirju 7 K 60 vinarjev.

„Znižana cena „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s pre-pogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega leta; — daljšega obzora za naročilo nam ni mogoče staviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 15

Po znižani ceni se dobi:

Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1'40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisliljena omožiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katere se vsled moževe plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

Razporeka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2'—, samo K 1'20.

Krasen prevod se lepo prilaga fineti Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljajni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili:

Ponižani in razžaljeni. Roman v štirih delih in z epilgom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3'—, samo K 1'80.

Stepni kralj Lear. Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran J. in Hiša ob Volgi. Iz ruščine Stepnjak-Jurca. 188 strani; samo K —80.

Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2'40, samo K 1'—.

Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaki (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1'50, samo K —90.

Stráža. Povest. Iz poljske Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2'40, samo K 1'40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8'— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega leta in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

HIŠA

v Graški ulici v Celju, dva nadstropja visoka, ki nese vsak mesec 368 K dobička, je ceno na prodaj. Napeljan je vodovod in plinova luč. Polovica hiše je 8 let še davka prosta. — Naslov pove 2280 upravništvo „Slovenca“. 4-2

Lilije se ravno sade

1 kos K 0'60—K 1'— hijacinte 10 kosov K 1'60—K 4—, tulipani 10 kosov K 0'50—K 0'70, narcisi 10 kosov K 0'35—K 0'70, šmarnice 10 kosov K 0'40—K 0'60, jagodne sadike 10 kosov K 0'50—K 0'60, 100 kosov K 4'— eksotične konifere 10 vrst 5—15 K, Sadna drevesca zdrava in poceni. 100.000 kg namiznih zimskih jabolok. Vzorce po 10 kg za 2, 3, 4, 5, 6 K razpošilja oskrbnništvo vrtov grofa Kinskyga v Hlumcu, V. Barvinek, višji vrtnar. 2290 2—1

